

Europaudvalget EU-konsulent

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere
Dato: 14. juni 2008

Kommissionen foreslår nye regler om aktindsigt i EU-dokumenter

Kommissionen fremsatte den 30. april 2008 et forslag¹ om ændring af forordning nr. 1049/2001 om aktindsigt i EU-dokumenter². Forslaget lægger op til en ajourføring af forordningen med udgangspunkt i de erfaringer, der er høstet siden forordningen trådte i kraft for snart 7 år siden.

De foreslåede ændringer er navnlig baseret på EF-Domstolens og Den Europæiske Ombudsmands bidrag til fortolkninger af forordningen, på Europa-Parlamentets anbefalinger samt på den særskilte forordning om aktindsigt i miljøoplysninger³, som trådte i kraft i juni 2007, og som på flere områder indebærer en mere vidtgående aktindsigt end forordning nr. 1049/2001.

Forslaget følger endvidere op på en bred høring, som blev lanceret i forbindelse med grønbogen om aktindsigt fra 2007⁴.

¹ KOM (2008) 229.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (EFT L 145, s. 43).

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1367/2006 af 6. september 2006 om anvendelse af Århus-konventionens bestemmelser om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet på Fællesskabets institutioner og organer (EUT L 264, s. 13).

⁴ Se EU-note E 57 af 25. april 2007, som redegør for indholdet af grønbogen.

Kommissionens forslag omfatter navnlig følgende emner:

- **Udvidet personkreds – hvem kan få aktindsigt?**

Kommissionen foreslår, at retten til aktindsigt skal gælde alle fysiske og juridiske personer, og ikke kun EU-borgere samt personer eller virksomheder, der er hjemmehørende i EU. Dermed får også tredjelandsborgere og virksomheder uden for EU en automatisk ret til aktindsigt.

- **Ændret dokumentbegreb – hvad kan der opnås aktindsigt i?**

Definitionen af "dokument" foreslås udvidet til at omfatte data fra elektroniske databaser. Elektronisk data defineres i den forbindelse som dokumenter, *"hvis de kan hentes i form af et udskrift eller en elektronisk kopi ved hjælp af de værktøjer, der er tilgængelige til udnyttelse af systemet"*⁵.

- **Udvidelse og præcisering af undtagelserne til aktindsigten**

Forslaget lægger også op til en række udvidelser og præciseringer af undtagelserne til aktindsigten.

Således foreslås det bl.a. at tilføje en undtagelse af hensyn til **miljøet**. Dette sker for at tilpasse forordningen til forordningen om aktindsigt i miljøoplysninger, som trådte i kraft den 31. juli 2007. Efter denne forordning kan dokumenter nemlig hemmeligholdes, *"såfremt offentliggørelsen af oplysningerne vil kunne have en ugunstig indvirkning på beskyttelsen af det miljø, oplysningerne vedrører, som f.eks. ynglesteder for sjældne arter"*⁶. Selv om denne forordning egentlig lægger op til større åbenhed end, hvad der gælder for almindelige EU-dokumenter, er der således tilfælde, hvor en offentliggørelse vurderes at kunne skade miljøets interesser.

Undtagelsen for aktindsigt i **personoplysninger** udbygges, så der skabes en bedre sammenhæng med forordningen om beskyttelse af personoplysninger⁷.

⁵ Jf. art 3, litra a).

⁶ Jf. artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 1367/2006 om aktindsigt i miljøoplysninger.

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001 af 18. december 2000 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutionerne og -organerne og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 8 af 12.1.2001, s. 1).

Det præciseres, at visse **undtagelser til aktindsigten ophører**, når en bestemt begivenhed er indtrådt. Denne præcisering, som også er baseret på praksis fra EF-Domstolen, understreger det generelle princip om, at behovet for hemmeligholdelse skal være konkret begrundet. Således kan det være nødvendigt at beskytte et EU-dokument op til et bestemt tidspunkt, mens det samme dokument på et senere tidspunkt bør frigives. Dette gælder eksempelvis for skriftlige indlæg for EF-Domstolen, som er fortrolige indtil retsmødet i den pågældende sag. Også dokumenter i sager om overtrædelse af EU's konkurrenceregler bør ifølge forslaget hemmeligholdes indtil undersøgelsen er afsluttet.

Derimod indeholder forslaget **ingen præciseringer** for så vidt angår undtagelsen om **juridisk rådgivning**. Denne undtagelse blev for nylig – efter forslagets fremsættelse - fortolket i en dom fra EF-Domstolen, som fastslog, at EU-institutionernes interne juridiske rådgivning i forbindelse med udarbejdelse af EU-lovgivning som hovedregel var offentlig og kun kunne undtages fra aktindsigt i konkrete tilfælde⁸.

- **Styrkelse af pligten til aktiv formidling af dokumenter som led i lovgivningsprocessen**

Kommissionen foreslår – bl.a. på foranledning af anbefalinger fra Europa-Parlamentet - en styrkelse af den **direkte adgang til lovforberedende dokumenter**, hvorved der navnlig hentydes til EU-institutionernes pligt til at lægge dokumenter ud på internettet⁹. Således strammes den eksisterende bestemmelse op ved, at udtrykkene "*i videst mulige omfang*" og "*bør gøres tilgængelig*" erstattes af en mere forpligtende sprogbrug.

Et stående spørgsmål bliver dog, om den nye formulering af bestemmelsen – som også var genstand for Domstolens dom om aktindsigt i EU-institutionernes juridiske udtalelser¹⁰ – vil få institutionerne til af egen drift at lægge de juridiske udtalelser ud på internettet.

- **Ny procedure for aktindsigt i dokumenter fra medlemsstaterne**

Kommissionen efterkommer også et ønske fra Europa-Parlamentet om at begrænse medlemsstaternes mulighed for at nægte udlevering af deres egne dokumenter. I den forbindelse foreslås en ny procedure for udlevering af dokumenter, som stammer fra medlemsstaterne. Bestemmelsen tager

⁸ Dommen er gennemgået i EU-note E 46 af 4. juli 2008.

⁹ Jf. artikel 12 i forslaget.

¹⁰ Jf. fodnote 7.

således hensyn til en dom fra EF-domstolen fra 2007, som fastslog, at **forordningen** omfatter alle de dokumenter, som EU-institutionerne er i besiddelse af, herunder dokumenter fra medlemsstaterne, og at kravet om medlemsstaternes forudgående samtykke **ikke giver medlemsstaterne nogen generel veto**ret over for udlevering¹¹. På den baggrund foreslås en procedure, hvorefter medlemsstaterne kan anmode om at nægte udlevering af dokumenterne med henvisning til de almindelige undtagelser i forordningen eller særlige bestemmelser i deres nationale lovgivning.

- **Ændret procedure i sager, hvor det er vanskeligt at identificere dokumenterne**

Kommissionen foreslår endelig, at **fristen** for behandling af en begæring om aktindsigt **forlænges fra 15 til 30 dage** i de tilfælde, hvor EU-institutionen har svært ved at identificere det dokument, der ønskes aktindsigt i. Ændringsforslaget er baseret på Kommissionens egne erfaringer i aktindsigtssager. Da disse sager kræver en ny henvendelse til ansøgeren, kan det i nogle tilfælde være umuligt at overholde 15-dages fristen.

Med venlig hilsen

Thomas Fich
(Tlf. 3611)

¹¹ Jf. dom af 18. december 2007, sag C-64/05 P, Sverige mod Kommissionen.